

On-line Refereed Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies
Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk
e-mail: akyaeditor@ssl.sab.ac.lk

ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ ජලජ ජීවී දඩයම් ක්‍රමෝපායයන්

රුසිරි කසුන් නානායක්කාර¹

B.A.(sp)

ajiththalwatte@gmail.com

සංක්ෂිප්තය

ප්‍රාග් ඓතිහාසික ශ්‍රී ලාංකේය ජලජ ජීවී දඩයම් සම්බන්ධයෙන් විද්‍යාත්මක සාධක සපයා ගැනීම දුෂ්කර වේ. මෙම ලිපිය මගින් ප්‍රාග් ඓතිහාසික ජලජ ජීවී දඩයම් සම්බන්ධව පවතින සීමිත දත්ත පදනම් කරගත් කිසියම් උපකල්පන සමූහයක් ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සාහ දරා තිබේ. ශ්‍රී ලාංකේය ධීවර කර්මාන්තය පිළිබඳ පාරම්පරික දැනුම පදනම් කරගත් තාක්ෂණ විධි හි සුවිශේෂතා අවධාරණය කරමින් මෙම අධ්‍යයන පත්‍රිකාව සකස් වී තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලාංකේය පාරම්පරික ධීවර කර්මාන්තය, තාක්ෂණික ක්‍රම

ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ දඩයම් ක්‍රමෝපායන් පිළිබඳ ව පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබාගැනීම ඉතා අසීරු ය. ඒ මක්නිසා ද යත් කැණීම් මගින් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ දඩයම් ක්‍රම පිළිබඳ ව සාධක හමුනොවීම යි. කෙසේ නමුත් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා තම බුද්ධි ප්‍රමාණයෙන් සරල මෙන්ම ප්‍රාථමික මට්ටමේ විවිධ ක්‍රමෝපායන් ජලජ ජීවීන් දඩයම් කිරීමට භාවිත කරන්නට ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ වැදි ජනතාව, ග්‍රාමීය ජනතාව මෙන්ම ලෝකයේ විවිධ ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ගෝත්‍රික ජනයා ජලජ ජීවීන් අල්ලා ගැනීම සඳහා භාවිත කරනු ලැබූ දඩයම් ක්‍රමෝපායන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ දඩයම් ක්‍රමෝපායක් පිළිබඳ ව යම් කිසි අවබෝධයක් ලබාගත හැකි ය.

ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා පරිභෝජනය කළ ජලජ ජීවීන් අතුරින් ප්‍රධාන තැනක් ගනු ලැබූයේ මසුන් ය. මසුන් අල්ලා ගැනීම සඳහා ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා විවිධ දඩයම් ක්‍රමෝපායන්

¹කැණීම් අංශය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ

ක්‍රියාත්මක කරන්නට ඇත. වර්තමානයේ වැදි ජනතාව ග්‍රාමීය ජනතාව මසුන් ඇල්ලීම සඳහා යොදාගනු ලබන සාම්ප්‍රදායික මසුන් ඇල්ලීමේ ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අපට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේ මත්ස්‍ය දඩයම් ක්‍රම පිළිබඳ ව යම් අවබෝධයක් ලබාගත හැකි ය.

ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා මසුන් ඇල්ලීම සඳහා බිලිබෑම සිදුකළ බවට තහවුරු වන සාධක හමු වී ඇත. පී.ඊ.පී. දැරණියගල මහතා විසින් රාවණාඇල්ල ගුහාවේ සිදුකරන ලද කැණීමකින් වළිකුකුළෙකුට අයත් හස්ත - කුර්වය කුර්වෝපරිය (**carpio - metacarpus**) අස්ථියකින් නිර්මාණය කරන ලද බිලිකොක්කක් හමු වී ඇත. (Deraniyagala, 1953)

රාවණා ඇල්ල ගුහාවෙන් හමුවූ බිලි කොක්ක

(මෙම ඡායාරූපය Spolia zeylanica කෘතියෙන් උපුටාගන්නා ලදී)

එමෙන්ම හුංගමුව මිණිඇතිලියේ සිදුකරන ලද කැණීමකින් මුහුදු ගැස්ට්‍රොපොඩාවකුට (**Gastropod**) අයත් බෙලිකටුවකින් නිර්මාණය කරන ලද බිලිකොක්කක් හමු වී ඇති අතර එය අදින් වසර 6000 ක් තරම් පැරණි පාංශු ස්තරයක තිබී හමු වී ඇත. (Perera et al, 2010) දකුණු ආසියාවේ ව්‍යාප්ත ව සිටි මානවයින් බිලිබෑම කළ බවට තහවුරු වූ පැරණිතම සාධකය හුංගමුව මිණිඇතිලියෙන් හමු වූ මෙම බිලිකටුව වේ (පෙරේරා, 2011). නමුත් මෙම බිලිකොක්ක පිළිබඳ ව විවිධ අදහස් පවතින අතර මහාවාරිය ගාමිණී අධිකාරී මහතා මෙය බිලිකොක්කක් නොවන බව පවසයි. නමුත් දැනට ලෝකයෙන් හමු වී ඇති පැරණිතම බිලිකටුව ලෙස සැලකෙන ටිමෝරයේ ජේරිමාලේ ගුහාවෙන් (**Jerimalai cave**) හමු වූ මුහුදු ගැස්ට්‍රොපොඩාවකුගේ කටුවකින් කළ බිලිකොක්ක අදින් වසර 20, 000 ක් පමණ පැරණි වන අතර මේ නිසා ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ද සමුද්‍ර බෙලිකවච්චලින් බිලිකොකු නිර්මාණය කරන්නට ඇතැයි අනුමාන කළ හැකි ය.

(පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ඡායාරූපය ලබාදෙන ලදී)

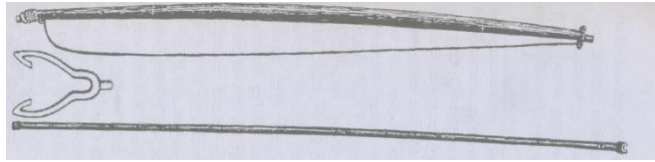
විශේෂයෙන් බිලිබැම මගින් මසුන් ඇල්ලීම පිළිබඳ ව ලිඛිත සාධක අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ බිලිබැම ක්‍රි.පූ. මුල් යුගයේ සිට ම පැවතී ඇත. කිරින්ද වරායේ කරන ලද කැණීමකින් වසර 1800 ක් පමණ පැරණි ලෝහයෙන් කළ බිලිකොක්ක 02 ක් හමු වී ඇත (ප්‍රියංගා, 2004). එමෙන්ම ක්‍රි.ව. 5 වන සියවසේ පමණ රචිත සමන්තපාසාදිකාවේ සහ සද්ධර්මරත්නාවලියේ ද බිලිබැම පිළිබඳ ව සඳහන් වේ (සිරිවීර,2002). මෙයින් අපට පෙනී යනුයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ ඇරඹී බිලිබැම මගින් මසුන් ඇල්ලීමේ ක්‍රමවේදය ඓතිහාසික යුගයේ දී වර්ධනය වූ බව යි. මෙරට ග්‍රාමීය ජනතාව බිලිපිත්ත නිර්මාණය කරගැනීම සඳහා තාල වර්ගයේ ගස්වල පිති හෝ ලී යොදා ගන්නා අතර බිලිය ගැට ගැසීම සඳහා නාවා පට්ටා, වල්ලපට්ටා, වල්බෙලි පට්ටා වතුරට දමා හොඳින් පදම් කර සකස් කර ගන්නා අතර ඇතැම් අවස්ථාවල කිතුල් කෙඳි ද මේ සඳහා යොදා ගනී. ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ද බෙලිකටුවලින් හෝ කොරල්පර වලින් නිර්මාණය කළ බිලිකොක්ක ඉහත සඳහන් ශාකමය කොටස් ආධාරයෙන් සම්බන්ධ කර පනුවත්, දිම් බිත්තර හෝ වෙනත් සතුන්ගේ මාංශ ඇමට ගසා බිලිබැම සිදුකරන්නට ඇතැයි උපකල්පනය කළ හැකි ය.

මෙරට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා දුනු ඊතල භාවිත කරමින් ද මසුන් ඇල්ලීම සිදුකරන්නට ඇත. වැද්දන් මෙන්ම බොහෝ දකුණු ඇමරිකානු රටවල සිටින ගෝත්‍රික ජනතාව ද මසුන් අල්ලා ගැනීමට දුනු ඊතල යොදාගනිති.

මෙරට වැදි ජනතාව අතරින් මුහුදු වැදදෝ මසුන් අල්ලා ගැනීම සඳහා බහුල ව ම මෙම ක්‍රමය යොදාගනිති (Seligamann and Seligmann, 2009,Spittil, 2007). වැදි ජනතාවගේ දුනු ඊතල භාවිතය පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන සෙලිග්මාන් පවසනුයේ දුන්නේ ප්‍රමාණයට සරිලන ලෙස ඊතල නිර්මාණය කළ බවත් ඊතලයේ පහළට සිටින සේ ගැටගසන ලද යොතක් ද යොදා ඇති හෙයින් එය ඇවුළුම් බිලියක් බවට පත් වී තිබුණු බව යි (Seligamann and Seligmann, 2009).

මුහුදු වැද්දන්ගේ දුන්න සහ ඇවුලුම් බිලිය

(සෙලිග්මාන්ගේ වැද්දෝ කෘතියෙන් උපුටාගන්නා ලදී)

එසේම උල්කෙන්ද හෝ ගැටවැල්වලින් දුනු ඊතල තනා ගන්නා වැදි ජනතාව ඊතල මුහුණතේ සැස්ස සිහින් කර ඊතල තනාගන්නා බවත් ඊතලයේ කෙළවර වැලකින් ගැටගසා මසුන්ට විදින බවත් ස්පිට්ල් මහතා සඳහන් කරයි. (Spittle, 2007) කිතුල්ගල බෙලිලෙණේ සිදුකරන ලද කැණීම්වලින් මුවකුගේ හකු ඇටයක් තුළට හිරවුනු ඇටකටු ඊතලයක් හමු වීම නිසා දුනු ඊතල භාවිත කරමින් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා මසුන් ද දඩයම් කරන්නට ඇතැයි අනුමාන කළ හැකි ය.

මෙරට ග්‍රාමීය ජනතාව හෙලිවලින් ඇත මසුන් මැරීම ද සිදු කරයි. මුහුදු වැද්දන් අතර ඉතා ජනප්‍රිය මත්ස්‍ය දඩයම් ක්‍රමෝපායක් වන මේ සඳහා දිගු ශක්තිමත් ලී කොටු යොදාගනී (Seligmann and Seligmann, 2009). මෙලෙස යොදාගන්නා ලී කොටුවේ කෙළවර ඉතා තියුණු තුඩක් නිර්මාණය කරගන්නා අතර ඉන්පසු මෙය ඇතැනි ව ජලාශ අසල නොසෙල් වී සිටිමින් ජලයේ ඉහළට පැමිණෙන මසුන්ට ඇත අල්ලා ගැනීම සිදු කරයි. දකුණු ඇමරිකානු රටවල සිටින ගෝත්‍රික ජනතාව ද හෙලිවලින් ඇත මසුන් දඩයම් කිරීම සිදු කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ද හෙලිවලින් ඇත මසුන් දඩයම් කරගන්නට ඇත. එමෙන්ම ලී හෙල්ලේ කෙළවර සතුන්ගේ අස්ථිත් වැලක් ආධාරයෙන් ගැටගසා භාවිතා කරමින් මසුන් ඇතුළු වෙනත් ජලජ ජීවින් (ඉස්සන්, පොකිරිස්සන්, මුහුදු සර්පයින්) දඩයම් කරගන්නට ද ඇත. ලෝකයේ ඇතැම් රටවල නොදියුණු ග්‍රාමීය ජනතාව වර්තමානයේ දී හෙල්ල ඇතැනිව කිමිද මසුන් මැරීම සිදුකරයි.

මාතොට හා හුංගම මිණිඇතිලිය කැණීමෙන් හමු වූ හක්බෙල්ලන්ට (Turbinella) සහ ගිරාමසුන්ට (Parrot Fish) අයත් අවශේෂ මගින් (Perera et al,2010, පෙරේරා, 2011) පෙනීයන්නේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් කිමිද ගොස් මසුන් ඇල්ලීම සිදු කළ බවයි. විශේෂයෙන් ගිරා මසුන් ඇම නොකන මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන අතර වර්තමානයේ ද එම මසුන් අල්ලා ගැනීම සිදුකරනු ලබනුයේ දැල් දැමීම මගිනි. ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා දැල් යොදා ගනිමින් මසුන් අල්ලාගත් බවට සාධක හමුනොවීම නිසා එම මසුන් කිමිද ගොස් අල්ලා ගන්නට ඇතැයි අපට අනුමාන කළ හැකි ය. එමෙන්ම හක්බෙල්ලන් ගැඹුරු මුහුදේ සිටින ජලජ ජීවි විශේෂයක් වන අතර මානව මැදිහත් වීමකින් තොරව හක්බෙල්ලන් ගොඩබිමට පැමිණෙන්නේ නැත . මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ජලයේ කිමිද මත්ස්‍යයින් ඇතුළු ජලජ ජීවින් දඩයම් කරන්නට ඇති බව පෙනේ.

ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා වතුර හි දී ඇති හා වතුර ඉතා අවම මට්ටමක ඇති දියපහරවල්වල සිටින මසුන් අතින් අල්ලා ගන්නට ද ඇත. වර්තමානයේ ද ග්‍රාමීය ජනතාව ජලය

ඇති කුඩා වළවල් වල ජලය ඉවත් කර අතින් මසුන් අල්ලා ගැනීම සිදු කරයි. මේ ක්‍රමවේදය ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ද අනුගමනය කරන්නට ඇත. එමෙන්ම එලෙස ජලය හිස් කරන ලද වළවල් මඩ කිරීමෙන් ද ග්‍රාමීය ජනතාව ඉතා පහසුවෙන් මසුන් අල්ලා ගනියි. වළ මඩවීම නිසා එහි සිටින මසුන්ට අවශ්‍ය ඔක්සිජන් නොලැබීම නිසා එම මසුන් ජලයේ ඉහළට පැමිණෙන අතර මේ නිසා ඉතා පහසුවෙන් මසුන් අල්ලාගත හැකිය. මෙයාකාරයට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ද වළවල් මඩකර මසුන් අල්ලා ගන්නට ඇත.

වැදි ජනතාව මෙන්ම ග්‍රාමීය ජනතාව මසුන් අල්ලා ගැනීම සඳහා බහුල වශයෙන් යොදාගන්නා ක්‍රමවේදයක් ලෙස විෂ සහිත ගෙඩි, කොළ හා වැල් යොදා ගැනීම. වැදි ජනතාව මසුන් සිටින දිය පහරවල් හරස්කර තිඹිරි ගෙඩි හා කොළ (**Diospyrosembroyopteris**), කුකුරුමන් ගෙඩි (**Randiadumetorum**), කලවැල් (**Deris scandens**) , පුස්වැල්, (**Entadaphaseoloides**), දළක් කිරි, දඹපොතු, මකුලු ගෙඩි (**Hydrocarpusvenenala**) නාහපොතු (**Laisosiphaneriocephatus**), කිරිකොං පොතු (**Walsurapisada**) තලා වළවලට දැමීමෙන් මසුන් අල්ලා ගැනීම සිදු කරනු ලබයි. (Seligmann and seligmann, 2009, spittle, 2007, දිසානායක 1997 , පාකර්,2008, කුලතුංග, 2013) මීට අමතර ව නියඟල අල, මසංකොල්ල, දිවි කදුරු ගෙඩි, කාරින්දිය වැනි ශාකමය කොටස් ද තලා ජලයට දමා වැදි ජනතාව මසුන් ඇල්ලීම සිදුකරයි (විජේසේකර, 2003).

මෙහිදී මෙම විවිධ ශාක කොටස් ජලයට දැමීමෙන් මසුන් මත්වීම හෝ මරණයට පත්වීම සිදුවෙයි. මේ නිසා ඉතා පහසුවෙන් මසුන් අල්ලා ගන්නට හැකිය. ඇතැම් අවස්ථාවල වැදි ජනතාව ජලයට විෂ සහිත ශාක කොටස් දමා මත් වූ මසුන් ජලයේ ඉහළට පැමිණෙන විට දුණ්නෙන් විද අල්ලා ගැනීමද සිදුකරයි (Spittle, 2007). මෙයාකාරයට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් ද ජලයට විෂ සහිත ශාක කොටස් දමා මසුන් මත්කර අල්ලා ගන්නට ඇත. විශේෂයෙන් ක්‍රි.ව. 5 වන සියවසේ රචිත සමන්තපාසාදිකාවේ මසුන් මත් කරවීම සඳහා ගෙඩි වර්ග (**මදව් එලව්සාදනී**) ජලාශවලට දමන බව සඳහන් වන බැවින් (සිරිවීර,2002) ජලාශ වලට විවිධ විෂ සහිත ගෙඩි වර්ග හෝ කොළ වර්ග දමා මසුන් ඇල්ලීම ඇත අතීතයේ සිටම මෙරට ජනයා මසුන් අල්ලා ගැනීම සඳහා සිදු කරනු ලබූ ක්‍රමවේදයක් බව පෙනේ.

වර්තමාන ග්‍රාමීය ජනයා මසුන් දඩයම් කර ගැනීම සඳහා යොදාගනු ලබන තවත් සම්ප්‍රදායික ක්‍රමවේදයකි මාළු කෙටීම. විශාල ඉඩෝරයකට පසු වැසි සහිත කාලය ආරම්භවත්ම අලුත් වතුරට එකතුවීම සඳහා මසුන් ජලයේ ඉහළට පැමිණේ. මෙලෙස පැමිණෙන මසුන් පොල්ලකින් හෝ වෙනත් ආයුධයකින් පහර දී අල්ලා ගැනීම සිදුකරන අතර එය මාළු කොටනවා යනුවෙන් ද හඳුන්වයි. මෙම ක්‍රමවේදය ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ද ඇතැම්විට අනුගමනය කරන්නට ඇත. එමෙන්ම විශාල මසුන් (**ලෙහෙල්ලා**) අභිජනනය සඳහා හෝ ආහාර සොයාගෙන හෝ කුඩා ජල පහර වලට වලට පැමිණෙන බැවින් එම අවස්ථාවන්වල දී ද පොල්ලකින් පහරදීම මගින් ඉතා පහසුවෙන් මසුන් දඩයම් කර ගැනීමට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයින් කටයුතු කරන්නට ඇත.

මීට අමතරව වියළි හෝ නියං සමයේ දී වගුරු හෝ දියකඩිති ආශ්‍රිත ව ජීවත්වන මසුන් දඩයම් කිරීම ශ්‍රී ලාංකේය ග්‍රාමීය ජනතාවගේ මත්ස්‍ය දඩයම් සම්ප්‍රදායේ තවත් ක්‍රමවේදයකි. නියං සමයේ දී ජල පතුළේ ඉතිරිවන මෙම මත්ස්‍යයින් විශේෂ අල්ලා ගැනීම සඳහා ප්‍රාග් මානවයින් ද හුරු පුරුදු වූවාට සැක නැත. (අධිකාරී සහ වෙනත් අය 2010) මසුන් ඇල්ලීමේ සම්ප්‍රදායික විධික්‍රම අතර කරක් දැමීමද වේ. ලීවලින් හෝ වේවැල්වලින් පාදම මහතට ද මුදුන කුඩාවන පුනීලයක හැඩැතිව ක්‍රමානුකූල ව බැඳ සකස් කර ගන්නා මෙය ශක්තිමත් උපකරණයක (කරුණාතිලක, 2008). කරක් ගෙඩිය පිළිබඳව අගනා විස්තරයක් රොබට් නොක්ස්ගේ An Historical Relations of the Island of Ceylon කෘතියේ මෙසේ සඳහන් වේ.

කරප් ගෙඩිය යැයි කියනු ලබන සිහින් කොටු හෝ වේ වැලින් කරන ලද කුඩයක් බඳු උපකරණයක් වෙයි. එය වනාහි මසුන් හට ඊංගා ගන්නට ඉඩ නැතිවන පරිද්දෙන් තනනලද පාදම මහත් වූ මුදුන කුඩා වූ ශාංගාකාර භාජනයකි. මේ කුඩුව බඳු උපකරණය මසුන් යැයි සිතාගෙන ඒ තැන්වල මඩෙහි ඇතෙහ පරිද්දෙන් ගසති. ඒ තුළට මසුන් අසු වූ කල්හි ඔවුන්ගේ දැඟලීම නිසා ඒ බව මසුන් මරන්නට දැනගන්නට ලැබෙයි. ඉක්බිති කරප් ගෙඩියේ මුදුනේ ඇති අතක් දමා මසෙකු ගැනීමට පුලුවන් තරම් වූ විවරයෙන් කරප් ගෙඩිය ඇතුළට අතයවා මසුන් අල්ලා වැලක අමුණා ගනී (Knox, 2003).

අතැමිට්ට ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ද, මෙවැනි සරල තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් මසුන් අල්ලා ගන්නට ඇත.

(AN HISTORICAL RELATION OF THE ISLAND OF CEYLON කෘතියෙන් උපුටා ගන්නා ලදී)

මෙරට ග්‍රාමීය ජනයා කෙමන නම් උපකරණය මගින් ද මසුන් අල්ලා ගැනීම සිදු කරයි. කෙමෙන වර්ගයේ මත්ස්‍ය උගුල් ලොව පුරා පැවති ඇති අතර ඩෙක්මාර්කයේ මෙසොලිතික යුගය පැවති කාලයේ ද මෙවැනි ක්‍රම භාවිතා කර ඇත. (Mydral and Yasapala, 1994). මෙරට කෙමෙන භාවිතය පිළිබඳව ජාතික අධ්‍යයන ගැටපදයේ මෙන්ම සමන්විතසාසාදිකාවේ සහ සද්ධර්මරත්නාකරයේ ද සඳහන් වේ (සිරිවීර, 2002). මහනුවර යුගයේ දී ද කෙමෙන භාවිත කරමින් මසුන් ඇල්ලූ බවට බරණ ගණිතාචාර්යවරයා රචිත නීලකොබෝ සන්දේශයේ ද සඳහන් වේ (නීලකොබෝ සන්දේශය, 1915). එහි සඳහන්වන පරිදි කෙමන ගත් සොරෙකුට කරන ලද වස් කවියක් මගින් කෙමන ගැන සඳහන් වේ (නීලකොබෝ සන්දේශය, 1915).

මත්ස්‍යයින්ට අමතරව ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා වෙනත් ජලජ ජීවින් එනම් ඉස්සන් (proawns), පොකිරිස්සන් (Lobster), ඉබ් විශේෂ (Turtoise sp) මුහුදු බෙල්ලන් (sea shell), මිරිදිය බෙල්ලන් (fresh water shall) කකුලුවන් විශේෂ (crab sp) සහ කැස්බෑවන් විශේෂ (Turtle sp) අල්ලා ගැනීම සඳහාද විවිධ දඩයම් ක්‍රමෝපායන් භාවිතා කරන්නට ඇත. විශේෂයෙන් කැස්බෑවන් හා බෙල්ලන් විශේෂ ඉතා පහසුවෙන් අතින් අල්ලා ගත හැකි ය. කකුළුවන්, ඉස්සන් හා පොකිරිස්සන් විශේෂ කිහිප අතින් අල්ලා ගැනීම හෝ හෙල්ලකින් ඇත මරා ගන්නට ඇත. ඔස්ට්‍රේලියාවේ ආදිවාසීන් වන ඇබෝරිජිනල්වරුන් වර්තමානයේද මුහුදු කකුළුවන් අල්ලාගැනීම සිදු කරනු ලබනුයේ වෙරළේ සහ නොගැඹුරු මුහුදු කලාපයේ සිටින කකුළුවන්ට හෙල්ලකින් ඇත මරා ගැනීමෙනි.

මේ අනුව ලංකාවේ වාසය කළ ප්‍රාග් මානවයින් ජලජ ජීවින් අල්ලා ගැනීම සඳහා විවිධ දඩයම් ක්‍රමෝපායන් යොදා ගන්නට ඇති බව පැහැදිලි වේ.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

අධිකාරී, ජී., මනමේන්ද්‍ර ආරච්චි සහ කැළුම් නලින්ද. (2012). *අලවල ප්‍රාග් ඓතිහාසික ගුහාව*. 2012 වසරේ පුරා ජෛව විවිධත්ව සමුළුවට ඉදිරිපත් කළ ශාස්ත්‍රීය ලිපි එකතුව. ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය, පරිසර අමාත්‍යාංශය, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය සහ පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. 140-213 පිටු

කරුණාතිලක, එම්. (2008). *ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික මසුන් ඇල්ලීමේ විවිධ ක්‍රම*. මානව වංශ පුරාවිද්‍යාත්මක ආධ්‍යයනික 2008 වසරේ වසුන්දරා පුරාවිද්‍යා සඟරාවට ඉදිරිපත් කළ ශාස්ත්‍රීය ලිපි එකතුව. පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. 40-67 පිටු

කුලතුංග, ඒ. එච්. (2013). *ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර කර්මාන්තය*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. 13-14 පිටු

දිසානායක, එම්. (1997). වන්නියේ සමාජ සංවිධානය සහ නවීකරණය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. 65-70 පිටු

නීලකොබෝ සන්දේශය. (1915). පී.අයි.ආර්යසේන (සංස්). අම්බලන්ගොඩ විජය ප්‍රකාශකයෝ

නොක්ස්, ආර්. (2003). *එදා හෙළදිව*. ඩේවිඩ් කරුණාරත්න අනුවාදනය. කොළඹ: එම්.ඩී.ගුණසේන සහ සමාගම. 115-117පිටු

පාකර්, එච්. (2008). *පුරාණ ලංකාව.නිස්සංක පෙරේරා (පරි)*. කොළඹ:ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. 79 පිටු

පෙරේරා, ජේ. (2011). *හුංගම මිනිදැනිලිය සොයාගත් බෙලිකටු නිධි බලන්නොඩ මානවයාගේ නිර්මාණයක්ද*. වසර 2011 ජාතික පුරාවිද්‍යා සමුළුවට ඉදිරිපත් කළ ශාස්ත්‍රීය ලිපි එකතුව. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව. 141-147 පිටු

විජේසේකර, එන්. (2003). *වැද්දන්ගේ විකාශන ක්‍රමය*. සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව. 61-62 පිටු

ස්පිට්ල්, ආර්. එල්. (2007). *මැකිහිය දඩමං*. ඒපී ගුණරත්න (පරි). කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ. 121-128 පිටු

සෙලිග්මාන්, ජී. සී සහ සෙලිග්මාන්, බී (2009). *වැද්දෝ. වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ (පරි)*. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ. 1-497 පිටු

Deraniyagala, P.E.P. (1953).Some Aspect of the Pre History of Ceylon.Spolia Zeylanica.Vol 27 part I. *The Balangoda Culture*. Colombo: Ceylon National Museum 125-132pp

Perera, N.Gunathilaka, S.Gurusinghe and Perera, J.(2010). *Miniethiliya Excavation project report*. Colombo: Department of Archaeology.17-19pp

Mydral, P.E. and Yasapala, H.(1994). Hunting trapping catching and fishing.*Further studies in the settlement Archaeology of the Sigiriya Dambulla region*. Senaka Bandaranayaka and Mats Morgan(ed.). PGIAR University of Kelaniya.280-283pp